

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

จากการวิเคราะห์ทางการเงินของการลงทุนผลิตเห็ดยานางิ จังหวัดนครปฐม ปีการผลิต 2548 ข้อมูลที่ใช้ศึกษาได้จากการสัมภาษณ์เกษตรกร 3 ขนาดฟาร์ม คือฟาร์มขนาดเล็ก มีกำลังการผลิต 10,000 ก้อนปี ฟาร์มขนาดกลาง มีกำลังการผลิต 30,000 ก้อนต่อปี และฟาร์มขนาดใหญ่ มีกำลังการผลิต 150,000 ก้อนต่อปี โดยเกษตรกรทุกรายอยู่ใน จังหวัดนครปฐม แบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนแรกเป็นการศึกษาสภาพทั่วไปของการผลิต ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนปัญหาในการผลิตของเกษตรกร ส่วนที่ 2 ศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินของเกษตรกรทั้ง 3 ขนาดฟาร์ม และส่วนที่ 3 เป็นการวิเคราะห์ทางการเงินในการลงทุนผลิตเห็ดยานางิ และวิเคราะห์ความเสี่ยงความไม่แน่นอนของการลงทุนฟาร์มเห็ดยานางิ

การศึกษาสภาพทั่วไปของการผลิต ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรฟาร์มขนาดเล็กพบว่า กิจกรรมการผลิตจะใช้แรงงานครัวเรือนผสมผสานกับแรงงานจ้าง โดยเฉพาะการบรรจุก้อนเชื้อรวมถึงการนึ่งก้อนเชื้อจะใช้แรงงานจ้าง ส่วนการเขี่ยเชื้อ การดูแลรักษาระหว่างเก็บเกี่ยว และการเก็บดอกเห็ดจะใช้แรงงานครอบครัวเป็นหลัก เป็นแบบเดียวกันทั้งสามขนาดฟาร์ม เกษตรกรทั้งสามฟาร์มจะใช้ที่ดินของตนเองบริเวณที่อยู่อาศัยในการสร้างโรงเรือนผลิตเห็ดยานางิ การสร้างโรงเรือนผลิตเห็ดยานางิ ซึ่งเกษตรกรฟาร์มขนาดเล็กใช้พื้นที่ในการผลิตจำนวน 1 ไร่ ฟาร์มขนาดกลางใช้พื้นที่ 1 ไร่ และฟาร์มขนาดใหญ่ใช้พื้นที่ 2 ไร่ ลักษณะการผลิตเป็นการผลิตแบบทำก้อนเชื้อเห็ดเอง นึ่งฆ่าเชื้อทิ้งไว้ให้เย็น แล้วเขี่ยลงถุงก้อนเชื้อ แล้วรอให้ก้อนเชื้อเห็ดเจริญจนเต็มถุงใช้เวลา 50 วัน หลังจากนั้นเตรียมเปิดดอกโดยการรดน้ำ 7 วัน หลังจากนั้นเริ่มเก็บดอกวันแรกจนครบ 7 วัน แล้วก้อนเชื้อเห็ดยานางิจะพักตัวอีก 20 วัน หลังจากนั้นเริ่มรดน้ำใหม่อีก 7 วัน หลังจากรดน้ำครบ 7 วัน แล้วเริ่มเก็บดอกเห็ดวันแรกจนครบ 7 วัน ก้อนเชื้อเห็ดจะเริ่มพักตัวอีกครั้ง เป็นไปอย่างนี้ จนครบการออกดอกเห็ดระยะเวลา 12 เดือน จนถึงก้อนเชื้อเห็ด แล้วผลิตก้อนเชื้อเห็ดใหม่ในรอบการผลิตต่อไป

ปัญหาด้านการผลิตไม่ค่อยพบปัญหา รวมถึงด้านการตลาดแล้วไม่พบปัญหาของราคาเห็ดชานาจิเพราะเกษตรกรพอใจเรื่องราคา และการขายเห็ดชานาจิก็มียี่ห้อคนกลางมารับซื้อแล้วจ่ายเป็นเงินสดทุกครั้ง

การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินของเกษตรกรทั้ง 3 ขนาดฟาร์ม ในการวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์ สามารถสรุปได้ว่า ฟาร์มขนาดเล็ก กลางและใหญ่มีต้นทุนการผลิตที่สำคัญคือค่าเชื้อเห็ด และเมื่อพิจารณาต้นทุนทั้งหมดเปรียบเทียบกับรายได้จากการขายเห็ดแล้วพบว่า ฟาร์มขนาดเล็กมีกำไรสุทธิเท่ากับ 34,016.78 บาทต่อปี กำไรเหนือต้นทุนที่เป็นเงินสดเท่ากับ 86,641.52 บาท ขณะที่ฟาร์มขนาดกลางมีกำไรสุทธิเท่ากับ 93,686.04 บาทต่อปี และกำไรเหนือต้นทุนเงินสด 291,734.08 บาท และฟาร์มขนาดใหญ่ มีกำไรสุทธิเท่ากับ 776,812.50 บาท และมีกำไรเหนือต้นทุนเงินสด 1,634,402.20 บาท

สำหรับการวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางการเงินของการผลิตเห็ดชานาจิ ในฟาร์มทั้ง 3 ขนาด ใช้การเปรียบเทียบจากเกณฑ์ในการตัดสินใจทางการเงิน โดยวิธี มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) วิธี อัตราส่วนมูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนต่อการลงทุน (BCR) และวิธีกำหนดอัตราผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการ (IRR) 10% ต่อปี สามารถคำนวณหาค่ามูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) ที่เกษตรกรได้รับในเวลา 10 ปี ของฟาร์มขนาดเล็กได้เท่ากับ 169,389.26 บาท อัตราส่วนมูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนต่อการลงทุน (BCR) เท่ากับ 1.23 และอัตราผลตอบแทนภายในการลงทุน (IRR) เท่ากับร้อยละ 18.76 แสดงว่า ฟาร์มขนาดเล็กมีคุ้มค่าต่อการลงทุน ส่วนฟาร์มขนาดกลางคำนวณหาค่ามูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) ได้ค่าเท่ากับ 477,631.94 บาท อัตราส่วนมูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนต่อการลงทุน (BCR) เท่ากับ 1.23 และอัตราผลตอบแทนภายในการลงทุน (IRR) เท่ากับร้อยละ 28.06 แสดงว่า ฟาร์มขนาดกลางมีคุ้มค่าต่อการลงทุน ส่วนฟาร์มขนาดใหญ่มีค่ามูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) เท่ากับ 4,344,451.83 บาท อัตราส่วนมูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนต่อการลงทุน (BCR) เท่ากับ 1.52 และอัตราผลตอบแทนภายในการลงทุน (IRR) เท่ากับร้อยละ 69.45 แสดงว่า ฟาร์มขนาดใหญ่มีคุ้มค่าต่อการลงทุน เนื่องพิจารณาตัวชี้วัดแต่ละตัว ได้แก่ NPV มีค่าเป็นบวก แสดงว่าในการลงทุนผลิตเห็ดชานาจิของฟาร์มขนาดใหญ่สามารถให้ผลตอบแทนแก่เกษตรกรเมื่อคิดเป็นมูลค่าปัจจุบัน (NPV) แล้วสูงกว่ามูลค่าปัจจุบันของต้นทุนที่เกิดขึ้นตลอดอายุโครงการ 10 ปี ซึ่งจะทำให้เกษตรกรได้กำไร สำหรับตัวชี้วัด BCR มีค่ามากกว่า 1 หมายความว่า ต้นทุนในการผลิตเห็ดชานาจิ 1 บาทจะได้ผลตอบแทนมากกว่า 1 บาท และอัตราผลตอบแทนภายในการลงทุน

(IRR) มากกว่า 10% แสดงว่าการลงทุนทั้งในฟาร์มขนาดใหญ่ กลางและเล็กให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่า สำหรับการลงทุนตามลำดับ

การวิเคราะห์ความอ่อนไหวของโครงการแบ่งการวิเคราะห์เป็น 3 กรณีคือ 1. กรณีราคาขี้เลื่อยเพิ่มขึ้นร้อยละ 68.75 กรณีที่ 2 ผลผลิตเห็ดลดลงร้อยละ 16.67 และกรณีที่ 3 ราคาขี้เลื่อยเพิ่มขึ้นพร้อมกับปริมาณผลผลิตลดลง โดยผลการวิเคราะห์สรุปได้ว่าฟาร์มขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก สามารถทนต่อการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลในเชิงลบต่อโครงการได้ทั้ง 3 กรณี

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านต้นทุนผลตอบแทนในการผลิตเห็ดคยานางิ จะพบว่ากำไรสุทธิทั้งหมดต่อกิโลกรัมของฟาร์มขนาดกลางมีค่าต่ำสุด ซึ่งมีสาเหตุมาจากต้นทุนรวมต่อกิโลกรัมสูงกว่าฟาร์มอื่นๆ แสดงให้เห็นว่าฟาร์มขนาดกลางมีประสิทธิภาพ ในการจัดการทางด้านต้นทุนการผลิตต่ำกว่าฟาร์มขนาดเล็กและฟาร์มขนาดใหญ่ ฟาร์มขนาดกลางควรให้ความสนใจใส่ในขั้นตอนของการผลิตและควบคุมการใช้ปัจจัยการผลิตให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

2. จากข้อ 1. ในฟาร์มขนาดกลางหากเกษตรกรไม่สามารถลดต้นทุนผันแปรที่มีในการผลิตได้ ควรเพิ่มผลผลิตต่อก้อนให้มีปริมาณเพิ่มขึ้นโดยการดูแลโรงเรือนให้มีความสะอาดก่อนนำก้อนเชื้อไปปักเพื่อเปิดดอก และหลังจากเก็บดอกเห็ดแล้วควรทำความสะอาดก้อนเชื้อโดยการเขี่ยหน้าก้อนเชื้อ หลังจากนั้นให้ล้างทำความสะอาดก้อนเชื้อเพื่อให้สิ่งสกปรกจากก้อนเชื้อหลุดออก แล้วปักก้อนเชื้อทิ้งไว้ 15 วันเพื่อรอการเปิดดอกครั้งใหม่ ทำอย่างนี้หลังจากการเก็บผลผลิตทุก ๆ ครั้ง จนครบ 1 ปีการผลิต

3. ด้านการวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางการเงินโดยวิเคราะห์จาก มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อทุน (BCR) และ อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ (IRR) ณ อัตราคิดลดร้อยละ 10 ซึ่งเป็นอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของ ธ. ก. ส. แสดงให้เห็นว่าฟาร์มขนาดเล็กมีค่าต่ำที่สุด แต่ยังคงคุ้มค่าในการลงทุน และเหมาะสมกับผู้สนใจเริ่มทำฟาร์มเห็ดคยานางิ

4. ด้านการวิเคราะห์ความอ่อนไหวฟาร์มขนาดใหญ่ที่มีความทนทานสูงต่อการเปลี่ยนแปลงด้านต้นทุนเพิ่มขึ้น ด้านผลผลิตลดลง และด้านต้นทุนเพิ่มพร้อมกับผลผลิตลดลง รองลงมาเป็นฟาร์มขนาดกลางและขนาดเล็ก ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป

ในการศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงการวิเคราะห์ทางการเงินของการลงทุนผลิตเห็ดขานางิ จังหวัดนครปฐม โดยพิจารณาจากความคุ้มค่าทางการเงินและการลงทุนของฟาร์มแต่ละขนาด โดยยังไม่พิจารณาถึงปัจจัยอื่นที่อาจมีผลกระทบต่อการลงทุนในระยะยาว ในศึกษารั้งต่อไปควรให้ความสนใจศึกษาปัจจัยทางด้านอื่นๆ นอกเหนือจากปัจจัยทางด้านขนาดฟาร์ม หรือศึกษาในท้องถิ่นที่มีความแตกต่างจากพื้นที่ในจังหวัดนครปฐม